

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně Lenky Krupičkové a soudců Davida Hipšra a Tomáše Foltase v právní věci žalobkyně: **T. H. D.**, zastoupená Mgr. Markem Eichlerem, advokátem se sídlem Nekázanka 888/20, Praha 1, proti žalované: **Policie České republiky, Krajské ředitelství policie Středočeského kraje**, se sídlem Křížíkova 8, Praha 8, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Praze ze dne 13. 5. 2024, č. j. 55 A 2/2024-31,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.
- II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

I.

[1] Žalovaná rozhodnutím ze dne 25. 4. 2024, č. j. KRPS-110602-17/ČJ-2024-010025, rozhodla podle § 124b odst. 1 písm. c) zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů (dále též „zákon o pobytu cizinců“), o zajištění žalobkyně za účelem vycestování. Dobu zajištění žalovaná stanovila v souladu s § 124b odst. 4 zákona o pobytu cizinců na 40 dnů ode dne omezení svobody. Žalobkyně v letech 2020 až 2023 třikrát neúspěšně žádala o povolení přechodného pobytu a rovněž s ní bylo dvakrát vedeno samostatné řízení, v němž jí byla uložena povinnost opustit území. Žalobkyně tato rozhodnutí nerespektovala a setrvala na území. V době zajištění pobývala na území (vědomě) bez oprávnění.

II.

[2] Žalobkyně napadla rozhodnutí žalované žalobou, kterou Krajský soud v Praze (dále též „krajský soud“) v záhlaví uvedeným rozsudkem zamítl. Nepřisvědčil žalobkyni, že by zajištění za účelem vycestování (nikoliv vyhoštění) bylo *a priori* nepřiměřené a odporovalo směrnicí dopadající na rodinné příslušníky občanů EU. Sňatek žalobkyně s občanem EU byl ostatně shledán účelovým. K nemožnosti uplatnit mírnější opatření v podobě zdržovat se na ohlášené adrese a být přítomen v čase pravidelných kontrol krajský soud uvedl, že žalovaná

chybně argumentovala nemožností zjistit relevantní skutkové okolnosti s odkazem na to, že zajištění je prvním úkonem v řízení. Přesto však dostatečně zdůvodnila, proč existovala reálná obava, že by toto zvláštní opatření nebylo účelné. S jejím závěrem o nespolehlivosti (nedůvěryhodnosti) žalobkyně pak krajský soud plně souhlasil. Poukázal na to, že žalobkyni byla již pětkrát marně uložena lhůta k vycestování, nezdůvodnila přesvědčivě, proč nevycestovala ani se svým manželem a její výpovědi obsahují rozpory v otázce odloučení od manžela, vycestování z ČR a problémů s policií. Navíc ji k udávané adrese pobytu neváží žádné silnější vazby a nejasné je i to, zda na daném místě vůbec platí nájem a sdílí ji se svým manželem. Tyto rozpory taktéž narušují důvěru v to, že by řádně plnila zvláštní opatření podle § 123b odst. 1 písm. c) a d) zákona o pobytu cizinců, a nevyhýbala by se vycestování. Hlavní argument, v němž poukazovala na nutnost péče o nemocného manžela, zpochybnila sama tím, že nevycestovala do Vietnamu ani v době, kdy se tam její manžel nacházel a měla k tomu prostředky. V její prospěch nehovoří ani dobrovolné dostavení se na pracoviště žalované v rámci tvrzené snahy řešit svou pobytovou situaci. Tuto nelze řešit jinak než vycestováním. Řetězení dalších formálních rozhodnutí o povinnosti opustit území postrádá smysl. Rovněž schopnost žalobkyně složit finanční záruku zůstala velmi nejasná. Sama žalobkyně nedisponovala žádnými finančními prostředky a neposkytla ani žádné bližší informace o údajných přátelích, kteří za ni dle jejího tvrzení *asi* mohli finanční záruku složit. Žalobkyně navíc vypověděla, že na území České republiky žádné přátele nemá, pouze zná některé přátele svého manžela. Žalovaná tak neměla důvod pečlivěji se věnovat této alternativě zvláštního opatření. Žalovaná rovněž řádně zvážila možnost realizace vycestování žalobkyně. Na obdobných důvodech ostatně vystavěl krajský soud i své rozhodnutí, jímž nepřiznal žalobě odkladný účinek.

III.

[3] Proti shora označenému rozsudku krajského soudu podala žalobkyně (dále též „stěžovatelka“) v zákonné lhůtě kasační stížnost s odkazem na důvody uvedené v § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále též „s. ř. s.“). Namítá, že zajištění nebylo podloženo řádnými důvody, přestože se jedná o krajní institut. Krajský soud se nedostatečně vypořádal s jejími argumenty a nemožnost uložení zvláštních opatření vystavěl na mylných faktech. Nesprávně uchopil její tvrzení, že odjede dobrovolně. Dále jí nesprávně kladl k tíži, že za účelem podání žádosti o přechodný pobyt odjela na pár minut do Německa a že dostala pokutu při zahájení řízení o povinnosti opustit území. Stran nehrazení nájmu vycházel z rok staré informace. Ignoroval, že se stěžovatelka dostavila dobrovolně k cizinecké policii v souladu s pokynem policistky. Nebyla tak řádně zdůvodněna nemožnost uložení zvláštních opatření. Žalovaná odbyla možnost uložení zvláštního opatření dle § 123b odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců tím, že pobyt stěžovatelky na předmětné adrese není možné ověřit. Nijak ji nepoučila o výši a způsobu složení záruky, ačkoliv stěžovatelka uvedla, že by ji byla schopna složit skrze manžela či přátele. Možnost složení finanční záruky nelze relativizovat neuhrazením 1 000 Kč za náklady řízení, neboť se jednalo o opomenutí stěžovatelky. S ohledem na součinnost stěžovatelky žalovaná nepochopitelně odmítla i opatření spočívající v hlášení na policii. Stěžovatelka dále namítá nepřiměřenost dopadu rozhodnutí do jejího soukromého a rodinného života s ohledem na to, že je manželkou občana ČR, který trpí rakovinou a vyžaduje její péči. Závěrem uvádí, že žalovaná porušila zásady správního řízení, nešetřila její oprávněné zájmy a nedbala, aby přijaté řešení odpovídalo okolnostem řešeného případu.

pokračování

Z uvedených důvodů navrhla, aby Nejvyšší správní soud zrušil napadený rozsudek a věc vrátil krajskému soudu k dalšímu řízení, případně aby zrušil rovněž rozhodnutí žalované.

IV.

[4] Žalovaná ve vyjádření ke kasační stížnosti uvedla, že se již k dané věci vyjádřila ve svém vyjádření k žalobě, a že při vydání jejího rozhodnutí postupovala správně.

V.

[5] Nejvyšší správní soud posoudil kasační stížnost v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů a zkoumal přitom, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.).

[6] Nejvyšší správní soud předesílá, že se na nyní projednávanou věc užije § 104a odst. 1 s. ř. s., ve znění účinném od 1. 4. 2021, podle něhož platí: *Jestliže kasační stížnost ve věcech, v nichž před krajským soudem rozhodoval specializovaný samosoudce, svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele, odmítne ji Nejvyšší správní soud pro nepřijatelnost.* V nyní posuzované věci totiž krajský soud rozhodl po nabytí účinnosti příslušné novely s. ř. s. a současně rozhodoval specializovaný samosoudce (srov. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 6. 2021, č. j. 9 As 83/2021-28, ze dne 5. 8. 2021, č. j. 10 Azs 196/2021-30, ze dne 14. 7. 2021, č. j. 10 Azs 184/2021-36, ze dne 15. 7. 2021, č. j. 9 Azs 110/2021-30, ze dne 27. 8. 2021, č. j. 9 As 144/2021-31 či ze dne 24. 9. 2021, č. j. 10 Azs 225/2021-34).

[7] Nejvyšší správní soud proto přistoupil k hodnocení toho, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Při tom vycházel ze závěrů usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006-39, v němž kasační soud vyložil neurčitý právní pojem „*přesah vlastních zájmů stěžovatele*“. Z uvedeného usnesení plyne, že kasační stížnost lze přijmout k meritornímu přezkumu v případě rozpoznatelného dopadu řešené právní otázky nad rámec konkrétního případu, a to i) z důvodu neexistence, nejednotnosti nebo překonání judikatury, nebo ii) v případě zásadního právního pochybení krajského soudu (srov. též Kühn, Z. In: Kühn, Z., Kocourek, T. a kol. *Soudní řád správní. Komentář*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2019, k § 104a, především body 6 a 11).

[8] Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že v projednávaném případě nejsou výše uvedené podmínky splněny, a proto shledal kasační stížnost nepřijatelnou. Odpovědi na předložené otázky lze nalézt v již existující judikatuře Nejvyššího správního soudu, kterou krajský soud správně aplikoval a od níž se Nejvyšší správní soud nehodlá odchýlit.

[9] Stěžovatelka v kasační stížnosti poukazovala mimo jiné na nepřezkoumatelnost soudního a správního rozhodnutí. K nepřezkoumatelnosti správních a soudních rozhodnutí viz např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 12. 2003, č. j. 2 Ads 58/2003-75, publ. pod č. 133/2004 Sb. NSS, ze dne 14. 7. 2005, č. j. 2 Afs 24/2005-44, publ. pod č. 689/2005 Sb. NSS, ze dne 29. 7. 2004, č. j. 4 As 5/2003-52, ze dne 16. 12. 2008,

č. j. 1 Ao 3/2008-136, publ. pod č. 1795/2009 Sb. NSS. Žalovaná i krajský soud postupovaly v souladu s touto judikaturou. Lze uzavřít, že krajský soud se vyjádřil ke všem žalobním bodům vzneseným stěžovatelkou, zejména pak i k otázce uložení zvláštních opatření (str. 9–12 napadeného rozsudku). I žalovaná se touto problematikou zabývala (str. 9–11 rozhodnutí žalované). Krajský soud rovněž neignoroval skutečnost, že se stěžovatelka dostavila dobrovolně na pracoviště žalované. Věnoval se jí podrobně v bodě 40 napadeného rozsudku.

[10] Co se týče namítaného nesprávného hodnocení věrohodnosti stěžovatelky (respektive zpochybňování důvodů, pro něž měla být shledána nevěrohodnou), vyplývá z ustálené judikatury, že tvrzení rozporuplných skutečností má dozajisté vliv na hodnocení věrohodnosti cizince (srov. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 5. 2018, č. j. 3 Azs 108/2017-36, ze dne 3. 3. 2017, č. j. 10 Azs 31/2019-19 či ze dne 14. 5. 2014, č. j. 4 Azs 7/2014-36). Je pravdou, že hodnocení některých rozporů v tvrzeních stěžovatelky ze strany krajského soudu bylo poněkud přísné (např. že neopustila Českou republiku, když ji měla opustit na krátký okamžik z důvodu procesní strategie; nebo že neměla problémy s policií, když tyto měly spočívat pouze v uložení pokuty za pobyt na území České republiky bez platného cestovního dokladu). Stále však přetrvala rozporuplná tvrzení, že nebyli s manželem odloučeni, přestože ten bez ní odletěl na delší dobu do Vietnamu za účelem léčení (v době, kdy jí již byla pravomocně uložena povinnost opustit území) a že v České republice zůstává z důvodu nezbytné péče o manžela, přestože jej nedoprovázela do Vietnamu, kam jel shánět léky na svou nemoc, a přestože dle jejich tvrzení je stav manžela stabilizovaný a nepotřebuje nepřetržitou pomoc jiné osoby. Nadto byla nevěrohodnost stěžovatelky stran jejích tvrzení pouze podpurným argumentem v projednávané věci.

[11] Stěžejní pro projednávaný případ totiž bylo posouzení aplikovatelnosti zvláštních opatření a s tím související přípustnost zajištění stěžovatelky.

[12] Problematickou uložení zvláštních opatření podle § 123b zákona o pobytu cizinců se kasační soud již opakovaně zabýval. Například v rozsudku ze dne 9. 10. 2019, č. j. 7 Azs 144/2019-19, shrnul: *„Uložení mírnějšího opatření je vázáno na předpoklad, že cizinec bude schopen plnit povinnosti z toho plynoucí, a zároveň neexistuje důvodná obava, že by byl uložením zvláštního opatření ohrožen výkon rozhodnutí (...) Zákon tak zohledňuje zájem na tom, aby přijatá opatření byla skutečně účinná.“*

[13] Co se týče zvláštního opatření dle § 123b odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců, tj. *povinnost cizince oznámit policii adresu místa pobytu, zdržovat se tam, každou jeho změnu oznámit následující pracovní den policii a ve stanovené době se na adrese místa pobytu zdržovat za účelem provedení pobytové kontroly*, opakuje stěžovatelka pouze svou žalobní argumentaci. Krajský soud jí však dal za pravdu, že skutečně nelze pouze odkázat na nemožnost zjistit, zda se na dané adrese zdržuje. Navazující úvahy krajského soudu pak stěžovatelka pomíjí. Ten přitom řádně vysvětlil, proč shledal důvodnou obavu žalované, že by uložením tohoto zvláštního opatření byl ohrožen výkon rozhodnutí, a to nezávisle na možnosti zkontrolovat vztah stěžovatelky k dané adrese. Poukázal na skutečnost, že stěžovatelka výslovně chtěla v České republice zůstat; již pětkrát jí byla marně uložena lhůta, v níž měla z území České republiky vycestovat; neměla žádné bližší vazby k uvedené adrese; existovaly rozpory v jejích tvrzeních a tato byla stran tvrzené vůle pečovat o manžela zpochybněna jejím vlastním jednáním, což snižovalo její věrohodnost (viz výše). Zmínil rovněž závěr

pokračování

o účelovosti uzavřeného sňatku. Tyto skutečnosti dle krajského soudu rovněž odůvodňují neaplikovatelnost zvláštních opatření dle odst. c) a d) předmětného ustanovení (osobní hlášení na policii či zdržování se v místě stanoveném policií). Takové posouzení nijak nevybočuje z judikatury Nejvyššího správního soudu, dle níž: „[v]olba *mírnějších opatření než je zajištění cizince, mezi něž lze např. řadit již zmíněné zvláštní opatření za účelem vycestování cizince, je vázána na předpoklad, že cizinec bude se státními orgány spolupracovat při realizaci tohoto opatření a že neexistuje důvodná obava, že se nebude vyhýbat případnému výkonu správního vyhoštění. Pokud zde existují skutečnosti nasvědčující tomu, že cizinec bude případný výkon správního vyhoštění mařit, nelze dle § 123b odst. 3 zákona o pobytu cizinců přistoupit ke zvláštnímu opatření za účelem vycestování cizince. Při hodnocení toho, zda uložením zvláštního opatření nebude zmařen výkon správního vyhoštění, je možno lišit situace, kdy je s cizincem teprve vedeno řízení o správním vyhoštění, a situace, kdy již cizinci bylo správní vyhoštění pravomocně uloženo, přičemž cizinec území České republiky neopustil, ačkoli k tomu byl na základě rozhodnutí o vyhoštění povinen. Zatímco v prvním zmíněném případě není zcela jisté, že správní vyhoštění bude vůbec uloženo a správní orgán hodnotí z informací o dosavadním jednání cizince, zda není dáno nebezpečí, že výkon případného rozhodnutí o správním vyhoštění bude mařen ze strany cizince, ve druhém zmíněném případě je situace odlišná v tom smyslu, že již existují konkrétní poznatky o tom, jakým způsobem se cizinec postavil ke své povinnosti opustit území na základě rozhodnutí o správním vyhoštění.“ (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 7. 2013, č. j. 9 As 52/2013-34, či ze dne 15. 2. 2017, č. j. 2 Azs 281/2016-50).*

[14] Rovněž u zvláštního opatření dle § 123b odst. 1 písm. b) zákona o pobytu cizinců, které spočívá ve *složení peněžních prostředků ve volně směnitelné měně ve výši předpokládaných nákladů spojených se správním vyhoštěním (dále jen „finanční záruka“)* cizincem, kterému je zvláštní opatření za účelem vycestování uloženo; peněžní prostředky za cizince může složit státní občan České republiky nebo cizinec s povoleným dlouhodobým anebo trvalým pobytem na území (dále jen „složitel“), platí, že nesmí existovat důvodná obava, že by byl jeho uložením ohrožen výkon rozhodnutí. Dále ustálená judikatura vyžaduje, aby cizinec předložil žalované „*konkrétní a dostatečně určité tvrzení, o které by mohl správní orgán svou úvahu o aplikaci zvláštních opatření v jeho případě opřít*“ (viz rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 7. 2017, č. j. 1 Azs 94/2017-26, ze dne 2. 10. 2016, č. j. 10 Azs 102/2016-56 a ze dne 20. 1. 2022, č. j. 10 Azs 388/2021-41). Jestliže však stěžovatelka v protokolu o podání vysvětlení ze dne 25. 4. 2024 toliko uvedla, že „*na vycestování prostředky nemám*“ a k dotazu na možnost složení finanční záruky konstatovala „*asi by to šlo, ale musela bych požádat své přátele o pomoc, nebo přátele mého manžela*“, pak krajský soud nepochybil, hodnotil-li její tvrzení jako značně neurčité, a to jak v samotné možnosti, zda by byla schopna finanční záruku složit, tak v tom, kdo by měl danou záruku složit (manžela, jak tvrdí v kasační stížnosti, neuváděla). Odhlédnout pak nelze ani od výše uvedených skutečností odůvodňujících pochybnosti o vhodnosti a vůbec možnosti uložení zvláštních opatření. Z tohoto pohledu je poměrně irelevantní, zda stěžovatelka nezaplatila náklady řízení ve výši 1 000 Kč z důvodu opomenutí či nikoliv.

[15] Stěžovatelce rovněž nelze přisvědčit v tom, že by se žalovaná a krajský soud nevypořádaly dostatečně s přiměřeností rozhodnutí z hlediska zásahu do jejího soukromého a rodinného života. V kasační stížnosti stěžovatelka ostatně ani nijak nepolemizuje se závěrem (vycházejícím z tvrzení samotné stěžovatelky a jejího manžela ve správních řízeních), že její manžel je soběstačný, jeho zdravotní stav je stabilizovaný, nepotřebuje

léčbu, která by vyžadovala pobyt v nemocnici a ani stálou péči ze strany třetích osob (stěžovatelky). Nadto upozornily, že rozhodnutí o povinnosti opustit území nebrání stěžovatelce, aby po vycestování opět vstoupila na území České republiky.

[16] Nejvyšší správní soud s ohledem na uvedené dospěl k závěru, že kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatelky, a proto ji v souladu s § 104a odst. 1 s. ř. s. odmítl pro nepřijatelnost.

[17] O náhradě nákladů řízení soud rozhodl podle úspěchu ve věci v souladu s § 60 odst. 1, větou první, s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. (k tomu srov. usnesení rozšířeného senátu ze dne 25. 3. 2021, č. j. 8 As 287/2020-33, část III. 4.). Stěžovatelka nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti, ve věci neměla úspěch. Žalované, která by jinak měla právo na náhradu nákladů řízení, žádné náklady v řízení o kasační stížnosti nevznikly. Žádný z účastníků proto nemá právo na náhradu nákladů řízení.

P o u č e n í: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 2. září 2024

Lenka Krupičková
předsedkyně senátu